

Prof. dr hab. Renata Marzec,
Dziedzina - sztuka
Dyscyplina artystyczna –sztuki muzyczne
Akademia Muzyczna
im. F. Nowowiejskiego w Bydgoszczy

Bydgoszcz, 6.01.2022 r.

RECENZJA

Zleceniodawca recenzji

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

Pismo z dnia 26.10.2021r. informujące o wyznaczeniu mnie do funkcji recenzenta komisji habilitacyjnej w postępowaniu w sprawie nadania stopnie doktora habilitowanego doktorowi Kamilowi Łomasko (DNA/531/03/2021), wszczętym w dniu 28.05.2021 r.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja złożona przez Habilitanta:

1. Dokumentacja dorobku w formie elektronicznej.
2. Wskazane dzieło artystyczne w formie elektronicznej. Nie otrzymałam niestety oryginalnie wydanego dzieła w formie profesjonalnie wydanej płyty CD.

Dane Habilitanta

Kamil Łomasko (zmiana nazwiska od 2005 r., poprzednie Kamil Bielecki)

Posiadane dyplomy :

- Dyplom ukończenia Liceum Muzycznego im. I. J. Paderewskiego w Białym stoku (2001r.)
- Dyplom ukończenia Akademii Muzycznej im. F. Chopina, Filia w Białymstoku (2006 r.)
- Uzyskane stopnie awansu zawodowego w ZSM w Białymstoku (nauczyciel kontraktowy-2014 r., mianowany -2018 r.)
- Uzyskanie stopnia doktora, UMFC w Warszawie -2014 r. Temat rozprawy doktorskiej: „Bel canto w wybranych utworach na kontrabas Giovanniego Bottessiniego”

Promotor: prof.dr.hab. Leszek Sokołowski

Recenzenci: prof.dr hab. Czesław Ząbek, dr hab. Adam Bogacki prof. UMFC.

Dotychczasowe zatrudnienie:

- UMFC, Filia w Białymstoku (od 2006 r. i obecnie).
- ZSM im .I. J. Paderewskiego w Białymstoku (od 2014 i obecnie).
- Opera i Filharmonia Podlaska- Europejskie Centrum Sztuki w Białymstoku im. S. Moniuszki- muzyk orkiestry , stanowisko kontrabasisty –I głos (od 2004 r. i obecnie).

1. Ocena autoreferatu

Autoreferat jako indywidualna forma odniesienia się do własnego dorobku i komentowania przebiegu kariery zawodowej obejmuje wszystkie obszary działalności Habilitanta.

Część wstępna to rodzaj autobiografii (moim zdaniem zbędna i trochę infantylna) opisująca poszczególne etapy edukacji, począwszy od nauki gry na fortepianie (u znakomitych pedagogów takich jak mgr Krystyna Wachowska) i kłopotach z ćwiczeniem, poprzez początki gry na kontrabasie i również pojawiające się problemy w lewej ręce (cyt.) : „rany na opuszkach palców oraz twardziejący naskórek”.

Interesująca i najbardziej obszerna część autoreferatu dotyczy pracy zawodowej Kandydata jako członka orkiestry. Praca w zespole orkiestrowym Opery i Filharmonii Podlaskiej to obszar życia zawodowego Pana Kamila Łomasko, dzięki któremu mógł doświadczać współpracy ze znakomitymi dyrygentami i solistami. Habilitant poświęcił tu dość dużo refleksji o muzyce orkiestrowej i pracy w takich właśnie zespołach. Wnioskuje, iż do tej pory była to dla niego jedna z najważniejszych muzycznych sfer, wymagająca i przynosząca również oddzielny bagaż doświadczeń, inspiracji oraz satysfakcji.

Kolejna część autoreferatu to działalność pedagogiczna Pana Łomasko, która posiada wyraźny rezonans doświadczeń z przeszłości. Kandydat dzieli się swoimi refleksjami dotyczącymi procesu dydaktycznego i jego najistotniejszych ogniów. Prowadzenie klasy kontrabas w białostockiej filii UMFC oraz PSM II st. stworzyło mu perspektywę osobistego rozwoju motywującą do kształtowania indywidualnej drogi dydaktycznej.

Najważniejszym dla mnie elementem autoreferatu było odniesienie się do wskazanego solowego osiągnięcia artystycznego – płyty CD, *A Virtuoso Buble Bass Hindemith, Lason Rota*, Acteproable 2021. Dzięki tej treści mogłam poznać główne założenia artystyczne wynikające z przygotowania repertuaru oraz cenne spostrzeżenia wykonawczo-interpretacyjne dojrzałego instrumentalisty.

2. Ocena dołączonego dzieła artystycznego

Płyta przedstawiona jako osiągnięcie:

A Virtuoso Buble Bass Hindemith, Lason, Rota , Acteproable 2021

Kamil Łomasko –kontrabas

Karina Komandera - fortepian

Swoistym precedensem w moich dotychczasowych recenzjach postępowań habilitacyjnych jest fakt, iż Habilitant w konkluzji autoreferatu w sposób niezbyt skromny, już sam dokonał recenzji swojego dzieła pisząc: *„Przedstawione prezentacje wymagały sporych umiejętności technicznych, niezwyklej dojrzałości artystycznej oraz doświadczenia w stylistyce wykonawczej. Wzajemne przenikanie kontrabas z partią fortepianu, różnorodność, paleta barw instrumentów, znakomity warsztat wykonawczy obojga kameralistów, precyzja warstwy rytmicznej pomimo opisanych trudności, jakie towarzyszyły przygotowaniom do nagrań, dały mi wielką satysfakcję”*

Po takiej autoreklamacie muszę przedstawić swoją opinię.

Paul Hindemith –Sonata na kontrabas i fortepian (1949)

Z przedstawionego nagrania mogę wysłuchać i docenić duży potencjał oraz naturalną wrażliwość Habilitanta na kształtowanie narracji muzycznej . Wykonanie Sonaty wskazuje na jego predyspozycje wirtuozowskie oraz dobrą dyspozycję czasu w muzyce. Brakuje w tym utworze niestety odpowiedniego balansu kameralnego ponieważ rola pianisty została tutaj mało wyeksponowana pod względem jakości interpretacji.

Aleksander Lason –Muzyka w czterech częściach na kontrabas i fortepian (1977)

Kompozycja bardzo dobrze wykorzystująca walory brzmieniowe kontrabasu o czym świadczy choćby cz. I -Przygrywka Chorałowa. Mogę docenić starania o intonacyjną dbałość brzmienia dwudźwięków w bardzo niskich rejestrach oraz szczególnie trudny rodzaj śpiewnej deklamacji w głosie kontrabasu.

W części II brakuje niestety wyraźniej koncepcji artykulacji kontrabasu (może to błędy w produkcji nagrania albo rezultat zbyt nachalnie brzmiącego fortepianu) .

Na największą uwagę zasługuje ostatnia część ze względu na jej bardzo efektowną formę. Kadencja stwarza kontrabasiście możliwość pokazania swoich rzeczywistych możliwości wyrazowo-interpretacyjnych. I w rzeczy samej, w tej realizacji miało to miejsce.

Nino Rota –Divertimento Concertante na kontrabas i orkiestrę (1973).

Utwór oryginalnie skomponowany na kontrabas i orkiestrę został nagrany i zarejestrowany z wyciągiem fortepianowym. Dzieło o charakterze bardzo ilustracyjnym i widowiskowym pozbawiono tym samym wielu aspektów kolorystycznych wynikających z instrumentacji orkiestrowej. Habilitant swoją partię wykonuje w sposób efektowny i przekonujący ale całość kompozycji w formie *concertante* z zasadniczą rolą orkiestry nagrana z fortepianem trudno określić jako profesjonalną. Przypuszczam, że trudności w nagraniu z orkiestrą związane były z sytuacją pandemii i realizacja oryginalnej wersji nie była możliwa ale o tym Habilitant nie wspominał w swoim autoreferacie. Najwyraźniej nie widział w tym specjalnego problemu.

Nie mniej, z przedstawionych nagrań mogłam usłyszeć kontrabasistę o dużym stopniu wrażliwości na barwę dźwięku, intonację, sposób operowania artykulacją smyczka oraz rodzajem wibracji wpływającym wyraźnie na kolorystyczne niuansy.

3. Ocena osiągnięć artystycznych

Działalność artystyczna po uzyskaniu stopnia doktora sztuk muzycznych 2015-2021.

Koncerty w charakterze solisty:

Przedstawione w wykazie 22 koncerty to głównie takie miejsca jak: Białystok, Supraśl (1), Zambrów (3), Drozdów (1), Poznań(1).

Wykonywany podczas koncertów repertuar :

G.Bottessini- Wariacje n.t. „Nel cor piu non mi sento”, Reverie, Elegia, Romanza patetica,

Fantazja n.t. „La Sonnambula”, Grand Duo Concertante, Capriccio di Bravura,
Pssione Amorosa na 2 kontabasy, Une bouche animee .
N.Rota – Divertimento Concertante
R.Gliere-Intermezzo
N.Paganini- Wariacje n.t. Mojżesz w Egipcie
J.Martini- Plaisir d`amour
P.Hindemith –Sonata na kontrabas i fortepian
J.K.Vanhal –Koncert D-dur (wyk. z fortepianem)
A.Lasoń – Muzyka w czterech częściach na kontrabas i fortepian.

Zakres repertuaru kontrabasowego wykonanego na estradzie jest dość wąski i powinien być szybko uzupełniany z uwagi na prowadzenie w UMCF, Filii w Białymstoku klasy kontrabasu jako przedmiotu głównego.

Koncerty w charakterze kameralisty :

20 koncertów przedstawionych pod tym tytułem Pan Kamil Łomasko wykonał głównie w Białymstoku. Kameralistyka według kryteriów Habilitanta to wykazana w spisie muzyka filmowa, salonowa, przeboje F. Sinatra, E. Bodo, D. Martina oraz piosenki dwudziestolecia międzywojennego. Wśród tego repertuaru pojawiły się również utwory A. Piazzolli wykonane w UMFC w Warszawie oraz we Wrocławiu jako współudział w orkiestrze smyczkowej. Trudno w tym repertuarze dokonać jakiejś rzetelnej ewaluacji w kierunku profesjonalnej kameralistyki z udziałem kontrabas.

Ocenę dorobku artystycznego Habilitanta skoncentrowałam na okresie po uzyskaniu stopnia doktora sztuk muzycznych ponieważ najważniejszy jest dla mnie indywidualny rozwój artystyczny kandydata od czasu jego ostatniego awansu. Treść złożonej dokumentacji w poszczególnych tabelach przedstawiała, moim zdaniem niepotrzebnie również koncerty związane z realizacją swojego etatowego zatrudnienia w charakterze kontrabasisty w grupie tutti Orkiestry Opery i Filharmonii Podlaskiej. Działalność ta wynikała bowiem z obowiązków i zadań narzuconych przez władze w/w instytucji oraz zaplanowany przez nią repertuar koncertowy a także zorganizowanych współwykonawców. Nie zaliczam tego zatem do indywidualnych osiągnięć artystycznych i nie poddaję ocenie ponieważ droga awansu uniwersyteckiego stawia inne wymagania. Dostrzegam jednak fakt zatrudnienia Pana Kamila Łomasko na stanowisku I kontrabasisty w grupie, świadczy to bowiem o dużym zaufaniu i prestiżu jakim cieszy się w kręgu muzyków, z którymi współpracuje.

Spektrum działań artystycznych Pana Kamila Łomasko wyraźnie ogranicza się do jego rodzinnego miasta-Białegostoku oraz do lokalnych miejscowości. Ten ścisły związek ze swoim środowiskiem ma też atuty ponieważ jako kontrabasista zatrudniony etatowo w Orkiestrze Opery i Filharmonii Podlaskiej wykorzystał okazję zaistnienia wśród swojego zespołu jako solista, wykonując Grand Duo Concertante i Elegię G.Bottesiniego oraz Divertimento Concertante N.Rota.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych

Oprócz wspomnianej w autoreferacie działalności dydaktycznej w UMFC, Filii w Białymstoku oraz PSM II st. Pan Łomasko prowadził zajęcia z kameralistyki i studiów orkiestrowych w ramach Warsztatów Orkiestrowych i Kameralnych „Muzyka naszych czasów” (2013,2014) oraz zajęcia indywidualne podczas wakacyjnych warsztatów muzycznych „Czas na muzykę” w Szeligach (2017).

Ponadto uczeń dr. Kamila Łomasko - Juliusz Krutul, otrzymał wyróżnienie na IV Ogólnopolskim Turnieju Wiolonczeli i Kontrabasu w Warszawie (3-5.02.2020 r.)

Konkluzja

Przedstawiona dokumentacja Pana doktora Kamila Łomasko dotycząca istotnych aspektów kształcenia, doksztalcania i doskonalenia własnej wiedzy i umiejętności w zakresie sztuki, przedstawia przygotowanego do samodzielnej pracy twórczej i badawczej pracownika w swojej białostockiej *Alma Mater*. Habilitant jest wirtuozem kontrabasu pełnym pasji, energii i talentu przekazującym te wszystkie walory młodszym pokoleniom. Przedstawioną dokumentację oceniam pozytywnie.